

A DIGITÁLIS ESZKÖZHASZNÁLAT PREFERENCIÁI A SZAKKÉPZÉS ELSŐ SZAKASZÁBAN

T-17

Aknai Dóra Orsolya, Fehér Péter

IKT MasterMinds Kutatócsoport

Kulcsszavak: szakképzés, 14-16 évesek; digitális eszközhasználati szokások; online oktatás

Háttér: A netgeneráció (vagy gyakran Z-generációs elnevezéssel illetett fiatalok) általános vélekedés szerint fejlett digitális eszközhasználati kompetenciákkal bír. A témakörben folytatott korábbi kutatások ezt nem támasztották alá, a COVID-19 idején zajlott digitális oktatás egyes tapasztalatai is megkérdőjelezi a fenti állítást. Kutatásunkban a szakképzés első két évfolyamára járó diákok digitális eszközhasználatát vizsgáltuk.

Célok:

- a netgeneráció IKT eszköz használati szokásai;
- a netgeneráció számítógép, internet és mobileszköz használati szokásainak vizsgálata;
- a digitális oktatással és digitális tanulással kapcsolatos attitűdök vizsgálata.

Minta és módszer: 2022 decemberében kényelmi mintavétellel, online kérdőívvel (Google) felvett kutatásunkban több mint háromezer (N = 3054, 55,8% fiú, átlag életkor: 15,39 év, szórás: 0,869), 9-10. osztályos szakképzésben és szakmai képzésben résztvevő diákot kérdeztük meg. A válaszadás önkéntes, anonim volt. A kérdőív egy előző felmérés kérdőívének aktualizált változata, 10 kérdéscsoportban 45 kérdést tartalmaz, melyek a következő témaköröket ölelik fel: tanulói háttér adatok, IKT-eszközzel való ellátottságuk, internetezési szokásaik, tantárgyakkal és az online tanulással kapcsolatos attitűdjeik, az „online oktatással” kapcsolatos véleményük, mobileszköz-használati és olvasási szokásaik, szabadidő-eltöltés. Az online oktatással kapcsolatos kérdéseket 5 pontos Likert- skálán kellett értékelni. A leíró statisztikák elemzésén kívül elvégeztük a szükséges normalitás vizsgálatokat, (Kolmogorov–Smirnov és Shapiro-Wilk tesztek). Az egyes esetekben a normalitástól való eltérés miatt a nemparaméteres eljárásokat használtuk, a korrelációkat chi-próbákkal vizsgáltuk, $p < 0,01$ szignifikancia szinttel. *Eredmények:* A kutatásban résztvevők eszközfelszereltsége magas, a válaszadók 99%-ának van valamilyen internet-hozzáférése. A diákok eszközhasználatát jelentősen eltolódott a mobil okoseszközök felé. A tanulók a mobiltelefonjukat használják olyan esetben is, ha számítógép hatékonyabb volna. A pandémia alatt bevezetett „online oktatás” is jelentősen befolyásolta az okoseszköz használatát. A digitális eszközök tanuláshoz kötődő alkalmazásával kapcsolatos vélekedésekkel szemben a kapott értékek ezt nem teljes mértékben támasztják alá. Okostelefonnal szeret tanulni 43,5%, számítógéppel 28%. Az online oktatás „hasznosságának” értéke átlag: 3,06 (szórás: 1,15), a fiúk esetében szignifikánsan magasabb. A tanulók 57,5% szerint a digitális eszközök segítik a tanulást, 53,5% szeretne több digitális eszközhasználatot a tanórákon ($p = 0,008$). *Következtetések:* A kutatás eredményei azt mutatják, hogy a netgeneráció szakképzés első két évfolyamát lefedő részmintájában tanulók körében is jelentősen háttérbe szorult a számítógép-használat a mobil-eszközökkel, főként okostelefonnal szemben. A kutatás eredményei hozzájárulhatnak a tanulók tanulással és digitális eszközhasználattal kapcsolatos attitűdjeinek és egyéb jellemzőinek megismeréséhez.